

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Danshallmyren, Torsby kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610167 Danshallmyren
Mittpunktskoordinat:	1320250 - 6678158
Totalareal:	546 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Område är utpekade enligt Habitatdirektivet.
Fastigheter:	Torsby kommun: Kälkeruds utskog 1:38 & 1:40 samt Stensgårds utskog 1:62 & 1:68.
Ägandeförhållanden:	Ungefär 25 % ägs av staten och resten är privatägt.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Danshallmyren ligger på ett höjdområde i anslutning till den norska gränsen. Stor del av området utgörs av ett myrkomplex, vilket inkluderar Danshallmyren och Noppimyrarna. Myrkomplexet består i huvudsak av strängblandmyr och mosaikblandmyr. Strängblandmyr är en nordlig naturtyp som här finns i utkanten av sitt utbredningsområde. Andra myrtyper som förekommer i komplexet är mosse av nordlig typ, excentrisk mosse, topogena kärr, strängflarkkärr och soligena kärr.

De centrala delarna av området utgörs av relativt flacka marker. Från de flacka markerna sluttar terrängen påtagligt ner mot norska gränsen i väster och i viss mån även norr- och söderut. I öster ligger områdesgränsen på Noppikullens bergsrygg. Berggrunden består i de östra delarna av den basiska, näringsrika bergarten hyperit. I övrigt består berggrunden av gnejs och granit. I den västra delen är hållmarker vanliga i myren. Vegetationen på Noppimyrarna påverkas påtagligt av den näringsrika hyperiten medan de övriga delarna av området hyser en fattigare vegetation.

Myrkomplexet är mosaikartat med tjärnar i dödisgropar och fastmarksholmar med relativt orörd skog. Skogarna hyser lavar vilka indikerar lång skoglig kontinuitet. Magra, kortvuxna tallskogar är vanliga i området och delar av skogen består av brandfält. Brandfält är speciellt vanliga i väst och en stor brand tros ha berört området i mitten av 1800-talet. Merparten av

skogen i väst antas ha kommit upp efter branden. Generellt sett hyser skogen i och omkring myrkomplexet naturskogskaraktär, men vissa delar bär dock synliga spår från skogsbruk. Skogsbruket i skogsmarken utanför Natura 2000-områdets gränser har under de senare decennierna varit omfattande.

Natura 2000-områdets syfte är främst att bevara myrkomplexet med dess mosaik av naturskog och myrmarker. Större delen av myrkomplexet är hydrologiskt ostört, vilket är av stor vikt. Området hyser höga naturvärden genom att utgöra ett viktigt område för många djur och växter. På andra sidan norska gränsen ligger ett norskt naturreservat vars naturförhållanden i stora drag stämmer väl överens med de i Danshallmyrens Natura-område. Tillsammans bildar de båda skyddade områdena ett imponerande "vildmarksområde" på cirka 1 000 hektar.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
7310	Aapamyrrar	140	190
9010	Västlig taiga	300	160
91D0	Skogbevuxen myr	27	14

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Danshallmyren är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna i Danshallmyrens Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Aapamyrrar (7310)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 190 hektar omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Täckningsgrad av träd- och buskskikt. - Hydrologiska strukturer. - Opåverkad hydrologi och hydrokemi. <p><i>Typiska arter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Typiska kärlväxtarter - Typiska arter av mossor.
Västlig taiga (9010)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 160 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mängden död ved/levande ved ska vara minst 1/5? - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Icke inhemska trädslag ska saknas. <p><i>Typiska arter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Minst 2 av de luftföroreningskänsliga typiska lavarerna (ange) ska förekomma i minst x % av provytorna. - Minst 3 av de typiska kärlväxtarterna (ange) ska förekomma i minst x % av provytorna.

Skogbevuxen myr (91D0)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 14 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <p><i>Typiska arter</i></p>
------------------------	--

*/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att de ingående naturtyperna ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

7310 Aapamyrr

- Opåverkad hydrologi; avvattnande verksamhet får inte ske. De rätta växtbetingelserna för naturtypernas karaktärsarter och typiska arter ska bibehållas så att någon påtaglig minskning av ingående arter inte förekommer.
- Opåverkad hydrokemi; kalkning och andra verksamheter som kan påverka hydrokemin ska undvikas.
- Opåverkade strukturer/formelement (strängar, höljor, gölar mm ute). Undantag det som klassas som naturliga förändringar.
- Ingen påtaglig minskning av naturtypens typiska arter. De typiska arterna reagerar relativt snabbt på naturtypiska hotfaktorer. Förekomsten av de typiska arterna utgör ett mått på naturtypens bevarandestatus.

9010 Västlig taiga samt 91D0 Skogbevuxen myr

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen).
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
 - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
 - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
 - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn
 - Hålträd

Substraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser för fåglar.
- Ostörd hydrologi i myrmarker och sumpskogar.
- Påtaglig minskning av typiska arter och deras populationer får ej ske.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Generellt sett är de största hoten mot Danshallmyrens naturtyper och ingående arter skogsbruk och markavvattnande verksamheter. Torvbrytning och spridning av ämnen som kalk, aska och gödningsämnen är också vanliga hotfaktorer. Hotbilden mot Danshallmyren bedöms dock som låg. Natura 2000-området omfattas av Danshallmyrens naturreservat, bildat

2001. Reservatsföreskrifterna förhindrar skogsbruk och markavvattnande åtgärder samt spridning av kalk, andra mineralämnen och gödselmedel. De främsta hoten mot naturtyperna är därmed reglerade. Hotfaktorer som exploatering i form av leder eller andra anläggningar kan skada objektet, antingen som en direkt effekt eller indirekt genom anläggningsarbetet. Upprättandet av leder över myrmark och blöt skogsmark bör därmed ske med stor försiktighet. Leder för skotertrafik bör även hållas under uppsikt då oförsiktig körning kan skada naturtyperna. Indirekta hot som ökat kvävedofall och försurning kan dock på sikt också utgöra hot mot ingående naturtyper och dess arter.

Ett visst hot mot myrmarken förekommer även genom att två delar av myrmarken som hör till Natura 2000-områdets myrkomplex inte innefattas av Natura 2000-området. De två myrpartierna som faller utanför områdets gräns ligger norr om områdesgränsen. För att inte myrmarken i Natura 2000-området ska påverkas negativt krävs det att myrmarken som tillhör myrkomplexet och ligger utanför Natura 2000-gränsen inte påverkas av markavvattnande verksamheter eller andra verksamheter som kan komma att påverka hydrologin eller hydrokemin i området. Förändrad hydrologi skulle medföra förändrade livsbetingelser för många djur och växter, och på så sätt kunna påverka Natura 2000-områdets arter negativt. Gällande regler, se nedan, bedöms dock i dagsläget som tillräckliga för att skydda myrmarken. Utökning av Natura-området bör dock övervägas.

Åtgärder som sker i det runtomliggande skogslandskapet kan indirekt utgöra hot mot Danshallsmirens naturtyper. Alla former av produktionsinriktat skogsbruk i, eller i anslutning till, naturtyperna utgör ett hot mot den gynnsamma bevarandestatusen. Större uttag av träd kan orsaka markförstöring och förändra hydrologin. Förändrad hydrologi kan leda till uttorkning och förändrade konkurrensförhållanden för naturtypernas arter. Skogsbruk kan inte bedrivas utan att naturtypernas karaktäristiska arter hotas.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att naturtyperna *aapamyr*, *västlig taiga* och *skogbevuxen myr* uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Danshallsmirens Natura 2000-område.

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Samrådspikt gäller enligt 12 kap 6 § Miljöbalken för t ex skogsbruksåtgärder.
- Gällande föreskrifter till Danshallsmirens naturreservat.
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, nästan hela Natura 2000-området.
- Största delen av Danshallsmiren utgörs av våtmarker som ingår i klass 1 i våtmarksinventeringen, vilket utgör våtmarker med mycket höga naturvärden.
- Största delen av Danshallsmiren ingår i myrskyddsplanen.

Natura 2000-området är skyddat genom Danshallsmirens naturreservat. Syftet med reservatet är att bevara myrkomplexets med dess mosaik av naturskog och myrmarker. Naturreservatets föreskrifter bedöms uppfylla ingående naturtyperns krav för att kunna uppnå gynnsam bevarandestatus. Ytterligare bevarandeåtgärder ses i dagsläget inte som aktuella.

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder

Om reglerna för skotertrafik inom Natura 2000-området inte följs, eller om skotertrafiken trots gällande regler ändå bedöms utgöra ett hot mot Danshallmyrens naturtyper, bör trafiken genom området förbjudas. Viktigt är att skoterförarna informeras om myrmarkens känslighet och hur körskador kan påverka områdets naturvärden negativt.

Bevarandestatus idag

7310 Aapamyrar

Nationellt

Under 1900-talet har den totala arealen av aapamyrar minskat i landet. Förlusten av naturtypen beror främst på uppodling, storskaliga torvtäkter samt markavvattnande projekt. Trots exploateringen av aapamyrar finns idag stora arealer kvar. En stor del av myrarna är dock påverkade av mindre husbehovstäkter samt markavvattningsprojekt. Denna påverkan kan på sikt leda till att mossarna bryts ner. I södra Sverige kan igenväxning av myrmark komma att bli ett allvarligt problem. Igenväxningen beror här i många fall på ökat kvävenedfall.

Danshallmyren

Myrkomplexet i Danshallmyrens Natura 2000-område utgör ett representativt exempel på naturtypen *aapamyr*. Området består huvudsakligen av strängblandmyr och mosaikblandmyr. Andra myrtyper som förekommer i komplexet är mosse av nordlig typ, excentrisk mosse, topogena kärr, mindre delar strängflarkkärr samt soligena kärr. Myrmarken ligger relativt flackt i de centrala delarna av området och avvattnas i samtliga väderstreck. Vegetationen varierar över komplexet, men är mestadels fattig med inslag av intermediär kärrvegetation. Danshallmyren, i väst, är mycket splittrad med fastmarksholmar och hållmarker. Noppimyrarna i öst är något mer sammanhängande. I Noppimyrarna förekommer den största andelen kärr. Norra delen av Noppimyrarna hyser blandmyr med välutvecklade, tydliga strängar och flarkar.

Antalet typiska arter som förekommer är många, vilket mycket beror på myrmarkens variation av myrtyper. Typiska arter som förekommer är exempelvis tuvull, tuvsäv, vattenklöver, kallgräs, rundsilesår, hjortron, rufsvitmossa, björnvitmossa och rubinvitmossa. Hydrologin i området är i huvudsak oskadd. Ett fåtal mindre diken förekommer i myrens kant, dikespåverkan bedöms dock som obetydlig. Utifrån befintlig information bedöms bevarandestatusen vara gynnsam.

91D0 Skogbevuxen myr

Nationellt

Den totala arealen av skogbevuxen myr har minskat betydligt i landet under 1900-talet, både genom skogsbruk och genom markavvattning. En stor andel av naturtypens objekt har lokala skador i form av diken. Naturtypens utbredningsområde har inte minskat utan förekommer i hela landet, med tyngdpunkt på Norrlandslänen samt Kronobergs län i söder. Naturvärdet

varierar beroende på graden av mänsklig påverkan. Det största hotet mot naturtypen utgörs fortfarande av skogsbruk, ändrad vattenregim, förändrad hydrologi samt torvutvinning. Uppskattad total areal av naturtypen i landet är ca 200 0000 ha.

Danshallmyren

Trädskiktet på de *skogbevuxna myrarna* består främst av mager, senvuxen tallskog med hög andel torrträd. Myrarnas hydrologi tros vara intakt och vad det gäller påverkan från skogsbruk finns delar som helt undgått påverkan medan andra myrpartier ligger i gränzonen. De skogsklädda myrarna i väst ligger nära områden som påverkats av skogsbruk. Bevarandestatusen är oklar.

9010 Västlig taiga

Nationellt

Naturtypens naturvärden är kopplade till naturlig gammal skog med lång skogskontinuitet, gamla träd och död ved, samt även till brandfält och yngre naturliga successionsstadier. Flera organismgrupper finns representerade bland de karaktärsarter och rödlistade arter som förekommer i naturtypen; insekter, lavar, svampar och mossor.

Denna mycket heterogena naturtyp finns spridd i hela den boreala delen av landet. De största arealerna finns i Norrlandslänen och där finns även mycket av de största naturvärdena, även om områden med höga naturvärden finns i hela landet. Naturvärden kopplade till granskog är speciellt riktade mot nordboreal region, men finns även i sydboreal. Tallskogar, brandfält och triviallövskogar har olika artsammansättning beroende på var i landet de ligger och kan därför ha höga naturvärden i hela den boreala regionen. Vissa trakter i fr.a. delar av Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland, samt i bl.a. Orsa finnmark och nere i sydöstra Kalmar län har en mer påtaglig brandkontinuitet.

Västlig taiga är ett svensk-finskt tillägg och Sverige/Finland har därmed ett särskilt ansvar för naturtypen inom EU. Historiskt sett är förlusten av västlig taiga mycket stor och endast några få procent återstår (ca 3 % av 21 milj. ha) i boreal region. Produktionsskogsbruket är det största hotet mot naturtypen och dess naturvärden. Bristen på död ved, gamla träd och brandfält leder till en utarmning av artstocken och utdöendet av arter ligger inte i fas med den kvarvarande arealen. Mycket tyder på att flera arter endast lever kvar i restpopulationer som kommer att dö ut inom en snar framtid. Det är därför av stor vikt att så mycket som möjligt av naturtypen undantas skogsbruket. Avsaknaden av brand är också ett problem för naturtypens naturliga dynamik och artinnehåll.

Danshallmyren

Naturtypen *västlig taiga* förekommer spridd inom Natura 2000-området. Skogen är till stor del av naturskogskaraktär men vissa delar är påverkade av skogsbruk. De äldsta skogsbestånden och bestånden med de högsta naturvärdena förekommer främst i områdets västra del samt på små spridda fastmarksöar i myrmarken. Skogsmarken består till stor del av mager, senvuxen, talldominerad skog. Undantag de nedre delarna av sluttningen mot norska gränsen och i någon mån sluttningarna söderut mot Koikilan samt i allra högsta grad de östra delarna kring Noppikullen. Inslag av lövträd förekommer främst i de frodigare delarna med rikare fältskikt. På fastmarksholmarna utgörs fältskiktet av mager ris- och tuvvegetation.

Frekvensen torrträd är hög på fastmarksholmarna. Spår av skogsbränder förekommer, speciellt i de västra delarna av området.

I de naturskogsartade skogsbestånden förekommer tagel- och skägglavar rikligt. Av naturtypens typiska arter förekommer skuggblåslav, violettgrå tagellav, bårdlav, aspgelélav, stjärntagging och vedticka. Vad det gäller den *vätliga taigans* bevarandestatus bedöms större delen av skogsmarken uppnå gynnsam bevarandestatus och på sikt kommer andelen skog med gynnsam bevarandestatus att öka då skogen i området får fortsätta att utvecklas fritt. Arter från de naturskogsartade bestånden ges också möjlighet att sprida sig till bestånden som påverkats av skogsbruk.

Uppföljning

För att bedöma de ingående naturtypernas bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Inväntar nationellt uppföljningsprojekt.

Bilaga

1. Karta över Natura 2000-områdets avgränsning och ingående naturtyper utbredning (bifogas vid intresse, kontakta Länsstyrelsens Miljöavdelning)

Referenser

- Fransson, S och Sjörs, H. 1977. *Myrinventering i Värmland*. (opublicerad)
Länsstyrelsen Värmland. *Beslut och skötselplan för Danshallmyrens naturreservat*.
Beslut 2001-06-25. Karlstad.
Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledning. Uppdaterat: 03-05-22.
(<http://www.naturvardsverket.se>)
Naturvårdsverket. 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*.
Naturvårdsverket. 2004. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000*.
Version 4: 2004-05-07.